

Warszawa, dn. 2008-12-18

MINISTER ZDROWIA

MZ-UZ-RP-070-14190-1/JC/08

K. Marwan
SEKRETARZ
Biuro Prac Senackich
Wpłynęło dn. 31.12.08
nr 9937 podpis *K*

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na oświadczenie Pana Senatora – Krzysztofa Kwiatkowskiego, przesłane przy piśmie z dnia 17 listopada 2008 r. (znak: BPS-DSK-043-1072/08) w sprawie opłacania składki na ubezpieczenie zdrowotne, uprzejmie wyjaśniam, iż zasady powszechnego – obowiązkowego i dobrowolnego ubezpieczenia zdrowotnego, w tym zasady opłacania składki na ubezpieczenie zdrowotne reguluje ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r., Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.).

Z art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c) oraz z art. 66 ust. 1 pkt 16 powyższej ustawy wynika, iż prowadzenie pozarolniczej działalności oraz pobieranie renty są odrębnymi tytułami do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego.

Przepis art. 82 ust. 1 ustawy statuuje ogólną zasadę, iż w przypadku, gdy ubezpieczony uzyskuje przychody z więcej niż jednego tytułu do objęcia obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego, o którym mowa w art. 66 ust. 1, składka na ubezpieczenie zdrowotne opłacana jest z każdego z tych tytułów odrębnie.

Przepisem szczególnym w tym zakresie jest art. 82 ust. 8 ustawy, z którego wynika, iż składka na ubezpieczenie zdrowotne nie jest opłacana przez osobę, której świadczenie emerytalne lub rentowe nie przekracza miesięcznie kwoty minimalnego wynagrodzenia, od tytułu do objęcia obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego, o którym mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c), w przypadku gdy osoba ta:

- 1) uzyskuje dodatkowe przychody z tego tytułu w wysokości nieprzekraczającej miesięcznie 50% kwoty najniższej emerytury lub
- 2) opłaca podatek dochodowy w formie karty podatkowej.

Z powyższego przepisu wynika, iż istnieje możliwość zaniechania opłacania składki od tytułu polegającego na prowadzeniu pozarolniczej działalności, jeżeli zostaną spełnione dwie przesłanki:

- otrzymywane świadczenie emerytalno-rentowe nie będzie przekraczało miesięcznie kwoty minimalnego wynagrodzenia oraz
- emeryt / rencista będzie uzyskiwał miesięcznie dodatkowe przychody z pozarolniczej działalności w wysokości poniżej 50% kwoty najniższej emerytury (ustalanej zgodnie z Komunikatem Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, wydawanym na podstawie art. 94 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – Dz. U. z 2004 r., Nr 39, poz. 353, z późn. zm.).

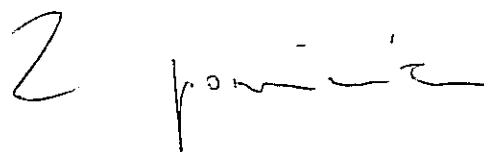
Należy podkreślić, iż obowiązek odprowadzania składki na ubezpieczenie zdrowotne ze zbiegających się tytułów jest zasadą w polskim ustawodawstwie z zakresu ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego. Składka na ubezpieczenie zdrowotne jest obciążeniem publicznoprawnym, ale jednocześnie ma charakter celowy, albowiem środki zgromadzone tytułem składki przeznaczane są na finansowanie świadczeń opieki zdrowotnej. Jednocześnie składka (jak każde obciążenie o charakterze publicznoprawnym) nie ma charakteru ekwiwalentnego, tzn. jej wysokość niekoniecznie musi odzwierciedlać wysokości kosztów świadczeń opieki zdrowotnej, które zostaną udzielone ubezpieczonemu. Ponadto zauważyć należy, iż konstrukcja prawna ubezpieczenia zdrowotnego opiera się na zasadach przezorności i solidaryzmu społecznego. W chwili opłacania składki nie można przewidzieć jakiego rodzaju świadczenia czy jakiego rodzaju zakres świadczeń będzie udzielony w przyszłości. Z zasady solidaryzmu społecznego, która funkcjonuje w powszechnych systemach zabezpieczenia społecznego i zdrowotnego wynika również ponoszenie przez ogół ubezpieczonych kosztów świadczeń udzielonych wszystkim ubezpieczonym.

Składka jednocześnie obciąża - co do zasady - należność ubezpieczonego z tytułu jego aktywności zawodowej (np. wynagrodzenie za pracę, emeryturę, inny dochód). Obowiązujące przepisy prawa - co do zasady - równomiernie rozkładają ciężar związany z opłacaniem składki na ubezpieczenie zdrowotne. Wprowadzając obowiązek odprowadzania składki ze wszystkich tytułów ustawodawca przesądza, iż obciążeniu będzie podlegał pełny przychód

danego ubezpieczonego uzyskany w danym okresie rozliczeniowym. Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych jednocześnie przewiduje obowiązek odprowadzania składki zarówno od emerytury jak i z działalności gospodarczej. Brak takiej regulacji powodowałby np. zaniechanie poboru składki od działalności gospodarczej osoby jednocześnie pobierającej np. niską emeryturę a otrzymującą wysokie przychody z działalności gospodarczej. Taka osoba byłaby odmiennie przez ustawodawstwo traktowana aniżeli inna osoba prowadząca taką działalność i otrzymującą takie same przychody (lecz nie pobierającą świadczenia emerytalnego). Takie rozwiązanie nie tylko stoi w sprzeczności z zasadą solidaryzmu społecznego, systemową konstrukcją powszechnego ubezpieczenia, ale również rodzi uzasadnione wątpliwości co do zgodności z konstytucyjną zasadą równości podmiotów.

Uzasadnieniem dla regulacji wprowadzającej obowiązek odprowadzania składki od każdego ze zbiegających się tytułów jest również istnienie większego ryzyka ubezpieczeniowego. W istocie bowiem emeryt aktywny zawodowo w znacznie większej mierze narażony jest na wystąpienie ryzyka ubezpieczeniowego (konieczności udzielania świadczeń opieki zdrowotnej) aniżeli emeryt, który zaprzestał wykonywania pracy zarobkowej.

Wyjątek w zakresie zaniechania poboru składki na ubezpieczenie zdrowotne emerytów prowadzących działalność gospodarczą został przewidziany przez ustawodawstwo w art. 82 ust. 8 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych i jest swoistym odstępianiem od powyższej zasady, jednakże uzasadnionym społecznie i ekonomicznie.

Z upoważnienia
MINISTRA / ZDROWIA
SEKRETARZ STANU

Jakub Szulc